

Львівський фаховий коледж декоративного і ужиткового мистецтва імені Івана
Труша
Циклова комісія гуманітарних і соціально-економічних дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Заст. директора
з навчальної роботи

Ваврух М. І.

2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Українська література

Напрями підготовки 02 Культура і мистецтво

ОКР Молодший спеціаліст Спеціальності : 023 «Образотворче мистецтво»,
«Декоративне мистецтво», «Реставрація»; 022 «Дизайн»

Львів – 2024

Робоча програма «Українська література»

для здобувачів освіти I курсу

Спеціальності: 023 «Образотворче мистецтво», «Декоративне мистецтво», «Реставрація»; 022 «Дизайн»

“ ___ ” _____ 20__ року – ___ ст.

Розробник: Табака Марта Ігорівна, викладач української мови та літератури.

Робочу програму схвалено на засіданні циклової комісії гуманітарних і соціально-економічних дисциплін.

Протокол від “ 28 ” серпня 2024 року № 1

Голова циклової комісії загально-освітніх дисциплін

“ 28 ” серпня 2024 року Г. А. Кулькова Г. А.

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Схвалено навчально-методичною радою Львівського фахового коледжу декоративного і ужиткового мистецтва ім.І. Труша

Протокол від “ 20 ” серпня 2024 року № 1

“ 20 ” серпня 2024 року Голова Лаврух М. 7.

Лаврух М. 7.
(підпис)

(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Загальна кількість годин – 90 (72+18)	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Нормативна		
	Спеціальність <u>023 «Образотворче мистецтво», «Декоративне мистецтво», «Реставрація»;</u> <u>022 «Дизайн»</u>	Рік підготовки		
		перший		
		Семестр		
		I-й	II-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: <i>Аудиторних:</i> I-й- семестр-2 II-й- семестр- 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: молодший спеціаліст	Вид контролю:		
			Диф.залік	

Кількість аудиторних годин - 72 (15x2=30; 21x2=42)

Кількість модулів - 4

Кількість кредитів - 3

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програму з української літератури для I курсу створено на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392), з урахуванням Програми з української літератури для 5–9 класів для загальноосвітніх навчальних закладів (2012 зі змінами 2015–2017 рр.) та відповідно до Концепції «Нової української школи» (2016).

Предмет «Українська література» вивчає кращі зразки художньої літератури як мистецтва слова, допомагає формувати, збагачувати внутрішній світ молодого людини, позитивно впливати на її свідомість, морально-етичні цінності, розвивати інтелектуальні, творчі здібності, естетичні смаки, самостійність мислення й громадянський вибір. Усе це сприятиме самореалізації особистості в майбутньому.

Представлена програма спрямована на виховання естетичного чуття здобувачів освіти, які живуть у постінформаційній реальності, якій, на думку сучасних науковців, притаманні стрімкі соціокультурні зміни, «кліпове» сприйняття подій, «агресивна візуальність» навколишнього середовища тощо. В умовах, коли здобувачі освіти значну частину свого життя проводять у віртуальному світі, перебувають у реальності, де співіснують елітарне й масове, де рг-технології можуть створити подію з того, що не має високої естетичної вартості, важливо навчити їх розрізняти якісні мистецькі об'єкти від того, що є проминальним і кон'юнктурним.

Навчальну програму зорієнтовано на те, щоб прищепити здобувачам освіти любов до книжки, привчити їх до читання як соціокультурної практики, що визначає якість життя. Якщо нині ми наголошуємо на важливості ідеї «навчатися впродовж життя», то таке завдання неможливо реалізувати без читання. Саме читання спонукає до постановки екзистенційно важливих запитань і пошук на них відповідей. Саме від сприйнятого в книжках художнього й психологічного досвіду залежить формування свідомості наших здобувачів освіти, які хочуть бути успішними творцями сьогодення, активними громадянами України як країни європейської і «країни культури».

Пропонована програма спирається на Концепцію «Нової української школи» і є перехідним етапом до викладання української літератури на її засадах. Нині важливо навчити здобувачів освіти усвідомлено ставитися до читання, формувати власну естетичну траєкторію самоосвіти, розвивати художній смак. Це сприятиме розвитку креативності, творчого мислення, яке дає можливість бути соціально активною особистістю, готовою жити у відкритому громадянському суспільстві, сформованому на принципах гідності, поваги до іншого, демократизму тощо.

Отже, метою вивчення української літератури є:

- формування гуманістичного світогляду здобувачів освіти, долучення їх засобами художньої літератури до загальнолюдських і національних цінностей;
- виховання національно свідомих громадян України;
- естетичний розвиток здобувачів освіти, підвищення їх загального культурного рівня та розширення культурно-пізнавальних інтересів;
- сприяння всебічному розвитку здобувачів освіти, їх духовному збагаченню, активному становленню й самореалізації в сучасному світі.

Ця мета реалізується через такі завдання вивчення української літератури в коледжі:

1. Зацікавлення здобувачів освіти художнім твором як явищем мистецтва слова, специфічним «інструментом» пізнання світу й себе в ньому.

2. Підвищення загальної освіченості здобувачів освіти, ознайомлення їх із найвизначнішими взірцями української народної творчості та художньої літератури.

3. Формування читацької культури здобувачів освіти, розвиток у них естетичного смаку, уміння розрізняти явища високохудожньої та «масової» культури.

4. Формування стійкого інтересу до української літератури як вагомого духовного спадку народу, повноцінного оригінального мистецтва, виховання палкого шанувальника української книги.

5. Формування гуманістичного світогляду, духовно багатой особистості, з високими загальнолюдськими морально-етичними орієнтирами.

6. Сприяння національному самоусвідомленню та стійкому відчуттю приналежності до європейської спільноти.

7. Вивчення української літератури в національному та світовому культурологічному контекстах, у міжпредметних зв'язках.

8. Розвиток творчих і комунікативних здібностей здобувачів освіти, критичного мислення, культури полеміки, уміння аргументовано доводити власну думку.

9. Вироблення вміння компетентно орієнтуватися в інформаційно-комунікативному сучасному просторі, застосовувати здобуті на уроках літератури знання, практичні навички для їх використання в практичному житті.

10. Розвиток навичок самоосвіти, бажання і спроможності вчитися впродовж життя.

Виконання цих завдань, як і досягнення мети літературної освіти, сприятимуть формуванню предметної (літературної) і ключових компетентностей, тісно пов'язаних зі здатністю молоді до читацького й особистісного саморозвитку.

У процесі навчання здобувачі освіти мають осягнути внутрішню логіку предмета «Українська література», удосконалити навички ретельно добирати навчальний матеріал та розглядати його за принципом життєвої доцільності й функціональності. Варто також ураховувати, що для успішної діяльності нині недостатньо знань і вмінь, необхідні ще віра в себе, у свої сили, здатність ухвалювати рішення, працювати в колективі й зосереджувати свої зусилля на конкретних завданнях, виявляти проблему, самостійно чи спільно її вирішувати, брати на себе відповідальність за результати дій і вчинків.

Відповідно, реалізація подібних завдань передбачає: зміщення акцентів у навчанні з процесу накопичення предметних знань на вироблення вмінь їх застосовувати; становлення здобувача освіти як суб'єкта навчальної діяльності й особистісного розвитку; необхідність забезпечення формування не лише предметної (літературної), а й ключових компетентностей. Однаково важливими стають уміння, які допомагають діяти, і знання, необхідні для цих вмінь.

Вивчення української літератури в коледжі забезпечує реалізацію ключових компетентностей, які сприяють розвитку особистості та її повноцінній самореалізації в сучасному житті, у таких напрямках:

— соціальному (активна участь у суспільному житті; здатність знайти, зберегти й розвинути себе як особистість; розвиток комунікативних якостей; здатність розв'язувати проблеми; формування світоглядних і загальнолюдських ціннісних орієнтирів);

— мотиваційному (розвиток творчих здібностей, здатності до навчання, самостійності мислення);

— функціональному: естетичні, культурологічні, мовні, комунікативні уміння/здібності (уміння оперувати набутими знаннями, сформованими навичками, використовувати їх у практичному житті).

Програма з української літератури для здобувачів освіти I курсу поглиблює компетентнісну спрямованість навчання, що досягається шляхом:

- 1) розкриття потенціалу предмета для формування ключових компетентностей;
- 2) зменшення обсягу фактологічного матеріалу на користь практичної діяльності, що забезпечує достатню кількість часу для формування предметних і ключових компетентностей;
- 3) формулювання очікуваних результатів навчально-пізнавальної діяльності термінами компетентнісного підходу: знаннєвий компонент – *здобувач освіти називає, формулює, записує, наводить приклади* тощо; діяльнісний компонент – *здобувач освіти розпізнає, розрізняє, описує, аналізує, порівнює, планує, застосовує* тощо; ціннісна складова – *здобувач освіти усвідомлює, критично ставиться, оцінює, обґрунтовує, робить висновки, висловлює судження* тощо;
- 4) виокремлення в переліку очікуваних результатів навчання тих, що стосуються оволодіння організаційно-діяльнісними вміннями як основою формування суб'єктності здобувача освіти;
- 5) уведення наскрізних змістових ліній.

Компетентнісний потенціал забезпечує можливість формування в процесі вивчення предмета всіх ключових компетентностей (див. подану нижче таблицю).

Компетентнісний потенціал предмета «Українська література»		
№ п/п	Ключова компетентність	Уміння і ставлення, формування яких можна забезпечити засобами предмета
1.	Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовою	<i>Уміння:</i> <ul style="list-style-type: none"> – розуміти україномовні тексти різних жанрів і стилів; – послуговуватися державною мовою в різноманітних життєвих ситуаціях; – застосовувати різноманітні комунікативні стратегії залежно від мети спілкування; – толерантно дискутувати, відстоювати власну думку. <i>Ставлення:</i> <ul style="list-style-type: none"> – поцінування краси й багатства української мови;

		<ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення ролі української мови як ключового чинника творення нації і держави, самоствердження особистості; – відстоювання права спілкуватися українською мовою в різноманітних сферах життя суспільства
2.	Спілкування іноземними мовами	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – порівнювати оригінальні художні тексти та їх україномовні переклади. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – утвердження багатства української мови; – обстоювання можливості перекладу українською мовою будь-якого тексту іноземної мови; – розуміння ролі іноземної мови як засобу пізнання іншого світу, збагачення власного культурного досвіду.
3.	Математична компетентність	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – розвивати абстрактне мислення; – установлювати причиново-наслідкові зв'язки, виокремлювати головну та другорядну інформацію; – чітко формулювати визначення й будувати гіпотези; – перетворювати інформацію з однієї форми в іншу (текст, графік, таблиця, схема). <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – прагнення висловлюватися точно, логічно та послідовно.
4.	Компетентності у природничих науках і технологіях	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – критично оцінювати результати людської діяльності в природному середовищі, відображені у творах літератури. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність до опанування новітніми технологіями; – оперативне реагування на технологічні зміни.
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – діяти за алгоритмом; – працювати в різних пошукових системах для отримання потрібної інформації; – розпізнавати маніпулятивні технології і протистояти їм; – грамотно й безпечно спілкуватися в мережі Інтернет. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – прагнення дотримуватися етичних норм у віртуальному інформаційному просторі; – задоволення пізнавального інтересу в інформаційному середовищі; – критичне ставлення до медійної інформації.

6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – визначати мету і цілі власної діяльності й розвитку, планувати й організовувати їх, здійснювати задумане, рефлексувати й оцінювати результат; – використовувати різноманітні стратегії навчання; – користуватися різними джерелами інформації; – знаходити, аналізувати, систематизувати й узагальнювати одержану інформацію, перетворювати її з однієї знакової системи в іншу; – працювати в парі, групі; – читати, використовуючи різні види читання: ознайомлювальне, вибіркоче, навчальне тощо; – постійно поповнювати власний словниковий запас; – застосовувати комунікативні стратегії відповідно до мети й ситуації спілкування. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – прагнення використовувати українську мову в різних життєвих ситуаціях; – готовність удосконалювати власне мовлення впродовж життя, розвивати мовну інтуїцію; – розуміння ролі читання для власного інтелектуального зростання.
7.	Ініціативність і підприємливість	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – аналізувати життєву ситуацію з певної позиції; – презентувати власні ідеї та ініціативи чітко, грамотно, використовуючи доцільні мовні засоби; – використовувати комунікативні стратегії для формулювання власних пропозицій, рішень і виявлення лідерських якостей. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – готовність брати відповідальність за себе та інших; – розуміння ролі комунікативних умінь для успішної професійної кар'єри.
8.	Соціальна та громадянська компетентності	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – толерантно відстоювати власну позицію в дискусії; – розрізняти маніпулятивні технології і протистояти їм; – аргументовано й грамотно висловлювати власну думку щодо суспільно-політичних питань; – уникати дискримінації інших у процесі спілкування; – критично оцінювати тексти соціально-політичного змісту. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – повага до різних поглядів, ідей, вірувань; – здатність співчувати, довіряти й викликати довіру;

		<ul style="list-style-type: none"> – поцінування людської гідності; – повага до закону та правових норм; – утвердження права кожного на власну думку.
9.	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – зіставляти специфіку розкриття певної теми (образу) в різних видах мистецтва; – ідентифікувати себе як представника певної культури; – визначати роль і місце української культури у світовому контексті; – читати літературні твори, використовувати досвід взаємодії з творами мистецтва в життєвих ситуаціях; – створювати тексти, висловлюючи власні ідеї, спираючись на досвід і почуття та використовуючи відповідні зображувально-виражальні засоби. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – поцінування набутоків інших культур, зацікавлення ними; – відкритість до міжкультурної комунікації; – потреба читання літературних творів для естетичної насолоди та рефлексії над прочитаним.
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p><i>Уміння:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – ілюструвати екологічні проблеми прикладами з художніх творів; – бережливо ставитися до природи як важливого чинника реалізації особистості; – розуміти переваги здорового способу життя. <p><i>Ставлення:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – усвідомлення людини як частини природи, незворотності покарання за зло, причинене довкіллю; – аналіз літературних текстів (епізодів) екологічного спрямування, усні / письмові презентації в рамках дослідницьких проектів; – готовність зберігати природні ресурси для сьогодення та майбутнього.

Компетентнісна спрямованість навчання досягається шляхом уведення наскрізних змістових ліній.

Мета наскрізних ліній – «сфокусувати» увагу й зусилля викладачів, керівників, зрештою, усього педагогічного колективу на досягненні певної, життєво важливої для здобувача освіти й суспільства мети, увиразнити ключові компетентності.

Для наскрізної лінії «**Екологічна безпека та сталий розвиток**» – це формування в здобувачів освіти соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості, у результаті яких вони дбайливо й відповідально ставитимуться до довкілля, усвідомлюючи важливість сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства.

Метою наскрізної лінії «Громадянська відповідальність» є формування відповідальних членів громади й суспільства, які розуміють принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи; ґрунтується у своїй діяльності на культурні традиції і вектори розвитку держави.

Наскрізна лінія «Здоров'я і безпека» має сформувати здобувачів освіти духовно, емоційно, соціально й фізично повноцінними членами суспільства, здатних дотримуватися здорового способу життя, допомагати у формуванні безпечного здорового життєвого середовища.

Наскрізна лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» забезпечить краще розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив, здатності успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі.

Українська література як навчальний предмет має досить значний потенціал для реалізації наскрізних ліній:

«Екологічна безпека та сталий розвиток» (НЛ-1):

Уміння:

- наводити приклади з художніх творів, у яких порушені проблеми екологічної безпеки;
- формулювати зв'язне висловлювання про проблеми навколишнього середовища;
- дискутувати з цього приводу.

Ставлення:

- сприймання природи як цілісної системи;
- усвідомлення взаємозв'язку людини і природи;
- розуміння важливості екологічної безпеки;
- готовність долучитися до захисту навколишнього середовища.

«Громадянська відповідальність» (НЛ-2):

Уміння:

- наводити приклади з художніх творів, де герої проявляють активну громадянську позицію, висловлювати ставлення до порушених проблем;
- переконливо й толерантно відстоювати власні погляди в дискусії;
- працювати в парі, групі, брати на себе відповідальність у груповій роботі та виконувати доручену роль;
- ухвалювати спільні рішення.

Ставлення:

- відчуття себе членом спільноти;
- усвідомлення важливості активної громадянської позиції;
- готовність брати на себе відповідальність.

«Здоров'я і безпека» (НЛ-3):

Уміння:

- знаходити необхідну інформацію про здоров'я, критично оцінювати її;
- використовувати набуті знання і вміння для забезпечення власної безпеки й безпеки інших;

- наводити приклади з художніх творів, у яких порушено ці проблеми;
- діяти в ситуаціях, загрозливих для здоров'я.

Ставлення:

- усвідомлення власного здоров'я як цінності не лише особистої, а й суспільної;
- ведення здорового способу життя й пропаганда його;
- усвідомлення залежності і впливу власної поведінки на здоров'я і безпеку свою й оточення.

«Підприємливість та фінансова грамотність» (НЛ-4):

Уміння:

- наводити приклади з художніх творів, де порушені ці проблеми;
- використовувати набуті знання і вміння з метою реалізації запланованих проєктів;

Ставлення:

- готовність проявляти ініціативу.

У навчальній програмі ці аспекти відображено в переліку очікуваних результатів із зазначенням тієї чи іншої ключової компетентності, наскрізної лінії (НЛ-1, НЛ-2, НЛ-3, НЛ-4).

Концептуальна структура програми, її змістове наповнення передбачають: забезпечення можливостей для формування предметної (читацької) і ключових компетентностей; урахування вікових особливостей здобувачів освіти, психології сприйняття ними творів художньої літератури; особливості навчального процесу в профільній коледжі; право вибору (для викладача і здобувача освіти); особливості сучасного інформаційно-комунікативного простору; національних процесів державотворення; процесів глобалізації сучасного світу тощо. Художні твори для текстового розгляду дібрано за принципами: естетичних критеріїв, жанрово-тематичної розмаїтості, урахування вікової психології, осучаснення змістового матеріалу.

Курс української літератури для I курсу рівня стандарту сформовано за **тематично-хронологічним** принципом, тобто запропоновано її системне вивчення, розпочате в 9-му класі, але за відповідними знаковими темами, у хронологічній послідовності. Це сприяє більшій можливості через естетико-літературознавчі категорії, поняття, залучаючи й біографію письменника, зацікавити здобувачів освіти якісними художніми творами національного мистецтва, відповідно активізувати морально-етичний потенціал цих творів, потенціал ключових суспільно-ціннісних компетентностей, а також загалом змінити усталений, певною мірою застарілий імідж української літератури на цілісній карті світової літератури.

Українська література на I курсі вивчається в жанрово-тематичному розмаїтті, із залученням біографій письменників у найпоказовіших, найцікавіших фрагментах. Особливий акцент зроблено на тих художніх творах, які сприяють зародженню у свідомості молоді людини якостей, що є носіями позитивної, життєствердної енергії. Адже в умовах національного державотворення актуалізуються пріоритет людини-гуманіста, людини-патріота, оптимістичні суспільні настрої, духовне здоров'я особистості, ці твори повинні приносити естетичне задоволення й давати стійке моральне опертя (оптимізм, життєствердність, спроможність долати труднощі, воля до перемоги,

досягнення мети тощо), вчити самостійно, свідомо сприймати світ, критично оцінювати його. Однак це не має зводитися до абсолюту. Адже українська література – як будь-яке явище мистецтва – сприймається кожною людиною по-своєму, тому вплив того чи того твору на неї є непередбачуваним. Іноді негативний приклад із художнього твору може спрацювати позитивно, тобто сприяти моральному загартуванню. Наприклад, роман «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного в цьому контексті можна сприймати як роман-засторогу. Ключові компетентності якраз і передбачають підготовку молоді до подібних складнощів сучасного світу, які потрібно вчитися гідно долати (і на негативних прикладах також!).

При доборі художніх текстів для текстуального вивчення (їх позначено жирним шрифтом) було враховано, що програма з української літератури за своїм змістовим наповненням є своєрідним **шкільним каноном** у єдиній системі загальноприйнятої літературно-критичної оцінки того чи того художнього твору, постаті митця, його внеску в національну й світову духовні скарбниці. Цей шкільний канон водночас є первісною ланкою літературного канону нинішнього часу, він визначає національний простір української культури загалом, закладаючи у свідомості молодої людини певні культурно-ціннісні орієнтири, які неодмінно спрацюють у її майбутньому житті.

Програму структуровано за окремими тематичними розділами й підрозділами.

I курс: «Реалістична українська проза», «Театр корифеїв», «Титан духу і думки», «Модерна українська проза», «Образне слово поетичного модернізму» («Загальнолюдське, національне, особисте»).

У кожному з них увагу сконцентровано на знакових, водночас доступних для сприймання здобувачами освіти художніх творах, які потенційно можуть бути для них цікавими, актуальними для сучасного життя. Ці твори покликані формувати як стійкий інтерес до читання загалом, так і зацікавленість українською літературою, тим чи тим письменником зокрема.

У рубриці «**Зміст навчального матеріалу**» запропоновано необхідні вступні тези до кожного розділу чи підрозділу, коротку характеристику творчості письменника, анотації до творів, що враховують сучасні літературознавчі оцінки (у доступних для здобувачів освіти межах); названо необхідні для предметного розгляду текстів нові теоретичні поняття. Однак ця рубрика є лише пропозицією, однією з найбільш компетентних сучасних версій оцінки письменника і його творчості, тому не повинна сприйматися догматично. Викладач пропонує лише один із варіантів, висловлює певні судження як зразок (своєрідний ключик розуміння) для здобувача освіти, що заохочувало б його думати над твором, шукати власні відповіді та інтерпретації, учило б мислити самостійно. Програма не вимагає прийняття єдиної думки, єдиного прочитання тексту, навчальний матеріал повинен подаватися так, щоб спонукати здобувачів освіти до власних оціночних висновків. Вони мають навчитися їх робити самостійно, так само, як і самостійно мислити, оцінювати, порівнювати, проводити аналогії з сучасним життям, власним досвідом тощо.

У програмі подано також стислі огляди літературного процесу в різні періоди розвитку української літератури. Але на них не виділено спеціальних годин, вони служать

лише преамбулою до вивчення творчості письменників, тому викладач на свій розсуд може обирати з них найголовніше.

Відомості з теорії літератури (ТЛ) про художні засоби, жанри, літературознавчі поняття тощо, необхідні під час розгляду художнього твору, здобувачі освіти мають засвоїти лише на початковому, доступному рівні. Програма зорієнтовує також викладачів відійти від ідеологічного чи соціально заангажованого прочитання-аналізу художнього твору, від невиправданого критерію міметичності (тобто буквального сприйняття його як відображення реального факту історичної чи просторової дійсності), що зовсім не виключає потрібний історико-літературний і соціокультурний контексти до урізноманітнення його інтерпретування, тобто розуміння не лише згідно із задумом автора, а й із виявленням тих смислів, які твір набуває в процесі історичного функціонування; урахуванні значної ролі читача як співтворця тексту; пріоритетній ролі творчих підходів під час аналізу творів, тобто в руйнуванні усталених застарілих схем.

У коледжі навчання української літератури відбувається у форматі загального **мистецького контексту (МК)**, у якому можна розглядати художній твір, а також **міжпредметних зв'язків (МЗ): українська мова, історія, зарубіжна література, інформатика та ін.** Це зроблено задля осучаснення змістового компоненту програми та актуалізації її компетентнісного підходу. **Ці рубрики є рекомендаційними.**

Навчання закінчується уроками: «**Література рідного краю**», «**Узагальнення та систематизація вивченого**», які дають широкий простір для вибору як викладача, так і здобувачів освіти. Ознайомлення з літературою рідного краю відбувається впродовж року.

Варто звернути особливу увагу на те, що запропонована **кількість годин** на вивчення кожного розділу чи підрозділу є **орієнтовною**, викладач може її перерозподіляти на власний розсуд. **Резервний час** викладач може використовувати також довільно, зокрема для збільшення кількості годин на вивчення окремого твору, для уроків розвитку зв'язного мовлення, контрольного оцінювання, творчих та інших робіт (екскурсій, диспутів, семінарів тощо).

Наприкінці програми для кожної групи подано **орієнтовні списки літератури** для додаткового (самостійного) читання.

Рубрика «**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності**» містить перелік знань, умінь, навичок, ціннісних ставлень, які передбачено сформулювати в здобувачів освіти під час вивчення певної теми, підтеми.

Особливу увагу звернімо на вимоги до «емоційно-ціннісного ставлення», власне, це є виховною метою навчання, своєрідним прогнозом тих морально-етичних цінностей, які формуватимуться в процесі вивчення художнього твору і які допомагатимуть йому повноцінно жити. Звісно, це лише гіпотетичний морально-емоційний результат, адже вплив мистецтва на людину індивідуальний, а тому може бути непередбачуваним. Однак цей цілеспрямовано запропонований емоційно-ціннісний прогноз увиразнює навчання на уроках української літератури, у сучасних умовах глобалізаційних процесів, тенденцій дегуманізації тощо, робить його потужним націє- та людинотворчим чинником.

Загалом же демократичну орієнтацію Програми спрямовано на постійну творчу співпрацю, діалог викладача, здобувача освіти з художнім твором, що дає широкий простір для самостійного сприйняття й осмислення літератури як явища мистецтва.

I курс

Усього – 72 год. На тиждень – 2 год.

Текстуальне вивчення – 60 год.

Розвиток мовлення – 4 год.

Позакласне читання – 2 год.

Резервний час – 6 год.

Самостійна робота – 18 годин

К-сть годин (орієнтовно)	Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти	Зміст навчального матеріалу
5	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> характеризує в загальних рисах суспільно-культурні умови розвитку літератури 1870-1890 рр.; розповідає про письменника, називає його основні твори; коментує оцінку І.Франком творчого доробку І.Нечуя-Левицького; визначає жанр твору; коментує проблематику повісті; характеризує образи-персонажі, засоби їх зображення; порівнює образи дійових осіб; пояснює авторську позицію; виокремлює засоби комічного у творі, пояснює їхню роль.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> установлює причинно-наслідкові зв'язки між подіями твору; висловлює власну думку про українську ментальність, національний характер, народну мораль і етику; застосовує набуті знання для порівняння творів української та зарубіжної літератур; зіставлення специфіки розкриття теми в різних видах мистецтва; визначає роль і місце української літератури у</p>	<p style="text-align: center;">ВСТУП</p> <p>РЕАЛІСТИЧНА УКРАЇНСЬКА ПРОЗА Українська література другої половини ХІХ ст. у контексті розвитку тодішнього суспільства, культури, мистецтва. Новий етап національно-визвольного руху, культурно-просвітницька діяльність «громад». Періодичні видання. Розвиток реалізму, натуралізму, пізній романтизм. Тодішні поезія, драматургія. Особливості реалістичної прози.</p> <p style="text-align: center;">Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я»</p> <p>Життя і творчість письменника як новий імпульс української літератури («Колосальне всеобіймаюче око України» (І.Франко)). «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей. Колоритні людські характери в повісті. Українська ментальність, гуманістичні традиції народного побуту й моралі. Ствердження цінностей національної етики засобами комічного.</p> <p>ТЛ: соціально-побутова повість, реалізм (поглиблено). Засоби змалювання комічного (поглиблено). МЗ: розвиток української культури</p>

	<p>світовому контексті. НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення основних рис української ментальності, її значення для самопізнання й успішної реалізації в сучасному суспільстві.</i></p>	<p>наприкінці XIX ст. (<i>історія</i>). МК: «Вид на гору Спаса у Стеблеві» Ф.Різниченка. «Українська ніч» А.Куїнджі – улюблена картина, «Appassionata» Л.ван Бетховена – улюблена мелодія письменника. «Кайдашева сім'я» в постановці Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка (Київ). Екранізація твору, ілюстрації до нього А.Базилевича. Малярські роботи Г.Курбе, В.Орловського, А.Куїнджі, С.Васильківського та ін.</p>
5	<p><u>Предметні компетентності</u> Здобувач освіти: знає про життя прозаїка, його основні твори; розповідає про історію написання роману; коментує його сюжет (1,4 частини); характеризує головні образи-персонажі, зокрема Чіпки, пояснює його поведінку психологічними чинниками; визначає роль головних жіночих образів у творі, розкриває їх. <u>Ключові компетентності</u> Здобувач освіти: порівнює роман із «Кайдашевою сім'єю» І.Нечуя-Левицького; знаходить спільне та відмінне в художній манері прозаїків; коментує власне розуміння понять честі, справедливості, людської гідності й можливі способи їхнього ствердження; переконливо й толерантно висловлює власні судження про ці поняття. НЛ-2,3 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення значення правильності життєвого вибору для становлення й ствердження людини.</i></p>	<p>Панас Мирний (П. Рудченко) «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» (1, 4 частини) Основне про життєвий і творчий шлях. Загальна характеристика творчості. Перший український соціально-психологічний роман, свідчення його можливостей у художньому дослідженні дійсності. Співавторство з І.Біликом. Широта представлення народного життя. Шлях Ничипора Варениченка: від правдошукацтва до розбійництва. Жіночі образи, ствердження народних поглядів на духовне здоров'я людини. ТЛ: соціально-психологічний роман. МЗ: соціально-економічне становище в Україні 1870-х років (<i>історія</i>). МК: «Кайдашева сім'я» І.Нечуя-Левицького; «Повія» Панаса Мирного; «Воскресіння» Л.Толстого.</p>
4	<p><u>Предметні компетентності</u></p>	<p>«ТЕАТР КОРИФЕЇВ»</p>

<p><u>Здобувач освіти:</u> розповідає про історію виникнення «театру корифеїв», його склад, популярність; називає авторів творів, написаних для професійного українського театру; знає про першу народну артистку України (УСРР).</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <u>Здобувач освіти:</u> розуміє специфіку виражальних засобів театрального мистецтва.</p> <p>НЛ-2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Прищеплення любові до театру, розвиток уміння цінувати красу й художню досконалість драматичного мистецтва.</i> <i>Виховання відчуття гордості за «театр корифеїв», що зіграв важливу роль у формуванні національної самосвідомості народу.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> <u>Здобувач освіти:</u> знає основне з життєвого і творчого шляху драматурга; розуміє причини просвітницьких ідейних пріоритетів світогляду письменника; визначає жанр драматичного твору; знає зміст п'єси «Мартин Боруля»; розповідає про історичну основу твору; характеризує головного героя; розуміє причини його особистої драми; дає характеристику іншим персонажам; визначає головний конфлікт твору; розкриває значення творчості І.Карпенка-Карого для розвитку української драматургії.</p>	<p>Розвиток драматургії: соціально-побутові та історичні драми й комедії М.Старицького, М.Кропивницького, Панаса Мирного та ін.</p> <p>Від аматорських гуртків до професійного «театру корифеїв», що став «школою життя» (І.Франко). Перші театральні трупи М.Кропивницького та М.Старицького. Родина Тобілевичів та український театр. Популярність «театру корифеїв» в Україні та за її межами. Перша народна артистка України Марія Заньковецька.</p> <p>Іван Карпенко-Карий (І. Тобілевич) «Мартин Боруля» Основне про життєвий і творчий шлях митця, світогляд, багатогранність діяльності. Жанрова різноманітність творів. І. Карпенко-Карий і «театр корифеїв». Драматургічне новаторство письменника. Комедія «Мартин Боруля», її сценічна історія. Дворянство як міф про краще життя. Підміна особистісних етичних цінностей (чесності, порядності, працелюбства) становою приналежністю. Психологічна переконливість розкриття образу Мартина Борулі. Значення творчості І. Карпенка-Карого.</p> <p>ТЛ: комедія.</p>
---	--

	<p><u>Ключові компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> визначає проблеми, порушені у творі, розуміє їх актуальність для сучасного життя; висловлює судження про духовні й матеріальні цінності; застосовує набуті знання для порівняльного аналізу творів української та зарубіжної літератур; розуміє специфіку виражальних засобів театрального мистецтва.</p> <p>НЛ-2,4 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення думки, що життєва позиція кожного важлива для всього суспільства.</i> <i>Усвідомлення можливих негативних наслідків компромісних рішень (компроміс переконань – шлях до зради).</i></p>	<p>МЗ: розвиток театрального мистецтва в Україні наприкінці ХІХ ст. (<i>історія</i>).</p> <p>МК: хорова композиція «Вечорниці» П.Ніщинського, опери «Запорожець за Дунаєм» С.Гулака-Артемівського, «Тарас Бульба» М.Лисенка. «Міщанин-шляхтич» Ж.-Б. Мольєра. Фільм-вистава «Мартин Боруля» (1953; реж. Г.Юра). «Сто тисяч» у постановці Національного академічного драматичного театру ім. Івана Франка (Київ).</p>
10	<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> знає біографію І. Франка, основні царини його громадсько-політичної, наукової, мистецької, перекладацької діяльності, розуміє її значення в історії української літератури; висловлює власне ставлення до І.Франка як багатогранної особистості.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> висловлює судження про проблему вибору людини у вирішальній ситуації, потребу вчитися впродовж життя для формування себе як багатогранної особистості.</p> <p>НЛ-1,2,4 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Формування на прикладі життя І.Франка ціннісного переконання</i></p>	<p>ТИТАН ДУХУ І ДУМКИ Іван Франко «Гімн» («Замість пролога»), «Сікстинська мадонна», «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...», «Легенда про вічне життя», *«Мойсей», «Сойчине крило»</p> <p>Письменник, учений, громадський діяч. Багатогранність діяльності, її вплив на культурний і політичний розвиток України. Франко-перекладач, публіцист. Значення творчості для розвитку української літератури, у пробудженні національної свідомості. Творчість І. Франка в музиці.</p> <p>МЗ: Україна наприкінці ХІХ – на поч. ХХ ст. (<i>історія</i>).</p> <p>МК: музика М.Лисенка, С.Людкевича, Б.Лятошинського, А.Кос-Анатольського та ін. до творів І.Франка.</p> <p>Переклади І.Франком творів давньогрецьких поетів, Дж.Мільтона,</p>

	<p><i>про можливість досягнення силою духу світових вершин інтелекту.</i></p>	<p>Д.Байрона, Й.Гете, Г.Гейне, В.Гюго, А.Міцкевича та ін.</p>
	<p><u>Предметні компетентності</u> <u>Здобувач освіти:</u> знає композицію збірки «З вершин і низин»; пояснює назви основних віршів; розуміє ключові смисли, закладені в поезіях; характеризує образ «вічного революціонера»; аналізує поетичні тексти; висловлює власну думку про актуальність поезії І. Франка для сучасності.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <u>Здобувач освіти:</u> розрізняє засоби художнього вираження в поезіях; пояснює роль уживання художніх засобів; дискутує з приводу порушених у віршах проблем; толерантно відстоює власну позицію.</p> <p>НЛ-1,2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення позитивного впливу поезії на людину. Формування переконання, що за будь-яких обставин необхідно залишатися з народом, його цінностями.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> <u>Здобувач освіти:</u> розповідає про зб. «Зів'яле листя»; виразно й осмислено читає твори, аналізує їх; визначає й коментує засоби художнього вираження; знає і пояснює відмінність між громадянською та інтимною лірикою.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <u>Здобувач освіти:</u> висловлює судження про важливість кохання в житті</p>	<p>Лірика збірки «З вершин і низин». Загальне уявлення про композицію збірки. Творчість великих майстрів Відродження; символ вічної жіночності, материнства, краси; суперечки про роль краси і користі («Сікстинська мадонна»). Франкова концепція поступу людства, вираження незламного оптимізму («Гімн» («Замість пролога»)).</p> <p>МК: «Іван Франко» І.Труша; ілюстрації А.Базилевича; «Сікстинська мадонна» С.Рафаеля; гімн «Вічний революціонер» (1899) М.Лисенка.</p> <p>Поетична збірка «Зів'яле листя», загальне уявлення про її композицію. «Ой ти, дівчино, з горіха зерня», «Чого являєшся мені...» Місце любовної теми у творчості І.Франка. Життєві імпульси появи творів (автобіографічність). Широка емоційна гама почуттів ліричного героя, ствердження невмирущості почуттів, ідеалу кохання.</p> <p>МК: цикли любовної лірики Овідія, Катулла, Данте, Ф.Петрарки, А.Міцкевича. Ілюстрації до зб. «Зів'яле листя» А.</p>

<p>людини; порівнює специфіку виражальних засобів у поезії і музиці в розкритті інтимних мотивів; аналізує сучасні інтерпретації інтимної лірики І. Франка в музичних композиціях.</p> <p>Вивчає напам'ять: 1 поезію (на вибір).</p> <p>НЛ-1,2</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення того, що кохання – найвеличніше з почуттів, яке надихає людину на шляхетні вчинки.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> Здобувач освіти: знає філософську поезію І. Франка; пояснює провідні мотиви в «Легенді про вічне життя»; розуміє значення слова «легенда», подвійну природу дару; аналізує текст; визначає проблеми й підтекст твору; пояснює алюзію на Олександра Македонського; характеризує сутність дарунку богів; висловлює власну думку про те, чому він став неприйнятним для людей.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> Здобувач освіти: висловлює власні міркування про вчинки й характер героїв, наскільки праведними й чистими є їхні помисли під час передаровування; аналізує та інтерпретує твір в аспекті загальнолюдських цінностей.</p> <p>НЛ-1,2, 3,4</p> <p><u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення відповідального ставлення до життя. Осмислення негативної ролі лицемірства в</i></p>	<p>Чебикіна. Пісні на слова І.Франка в сучасному виконанні.</p> <p>Філософська поезія. Змістовий зв'язок «Легенди про вічне життя» з поезією збірки «Зів'яле листя». Драматизм людських стосунків, роздуми про взаємність кохання.</p>
---	--

<p><i>житті сучасної людини.</i></p> <p><u>Предметні компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> знає місце поеми *«Мойсей» у творчому доробку І. Франка; пояснює поняття «філософська поезія», «терцини», «гімн», «сонет»; розуміє специфіку сюжетних ліній, найнапруженіші моменти поеми; характеризує алегоричність образу Мойсея; аналізує засоби художнього вираження в тексті; висловлює власну позицію щодо ролі провідника нації в долі народу та міркує про майбутнє.</p> <p><u>Ключові компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> висловлює судження про те, як виховувати в собі риси відповідальності, мужності; як спрогнозувати можливі наслідки діяльності; зіставляє специфіку розкриття мотиву шукань землі обітваної в Біблії та художній літературі; шукає інформацію про українських письменників, які переосмислювали образ Мойсея; бере участь у дискусії щодо проблеми безвідповідальності в житті людини; зіставляє специфіку розкриття теми в літературі й музиці.</p> <p>НЛ-1,2 <u>Емоційно-ціннісне ставлення</u> <i>Усвідомлення ролі кожного в історичному процесі, здатності брати на себе відповідальність за Батьківщину в її складні періоди.</i></p>	<p>Поема *«Мойсей» – один із вершинних творів І.Франка. Проблематика твору: історичний шлях нації, визначна особистість як її провідник, пробудження національної свідомості, історичної пам'яті. Пролог до поеми – заповіт українському народові.</p> <p>ТЛ: філософська поезія, терцини, гімн, сонет. МК: скульптура «Мойсей» Мікеланджело як поштовх до написання поеми. Опері «Мойсей» та «Назон» А.Тенберга, «Мойсей» (за І.Франком) М.Скорика. Повість «Авірон» Г.Хоткевича.</p>
<p><u>Предметні компетентності</u> <i>Здобувач освіти:</i> знає про І. Франка як прозаїка;</p>	<p>Проза І. Франка (ідеї, проблеми). Художні шукання прозаїка. Франко й український модернізм.</p>

	<p>пояснює композицію та сюжет новели «Сойчине крило»; розуміє морально-етичні проблеми, порушені у творі; характеризує його модерністську специфіку; аналізує засоби художнього увиразнення; висловлює власну думку про актуальність творчості І. Франка для ХХІ ст.</p> <p>Ключові компетентності Здобувач освіти: пояснює важливий моральний урок, який продемонстрували герої власним учинком; висловлює судження про кохання, яке долає час, про вірність, справедливість; швидко й ефективно шукає інформацію, використовуючи різні джерела.</p> <p>НЛ-1,2 Емоційно-ціннісне ставлення <i>Усвідомлення неминучості перемоги добра над злом. Шанобливе ставлення до творчості І.Франка. Усвідомлення його внеску у світову культуру.</i></p>	<p>Новела «Сойчине крило» – жіноча доля в новітній інтерпретації. Образ героя-адресата – уособлення боротьби між «естетикою» і «живим чоловіком». Гуманізм новели.</p> <p>Роль І.Франка в розвитку драматургії й театру («Украдене щастя»). Значення творчості І.Франка, її актуальність.</p> <p>ТЛ: поняття про модернізм. МЗ: навички ІТ (<i>інформатика</i>); мовні особливості творів (<i>українська мова</i>). МК: фільм «Великі українці. Іван Франко» (2008; реж. Софія Чемерис; ведучий С. Вакарчук).</p>
8	<p>Предметні компетентності Здобувач освіти: має загальне уявлення про модерністські тенденції в українській літературі 1910-х років; про імпресіонізм у літературі та образотворчому мистецтві; знає основні події життєвого і творчого шляху письменника; уміє розпізнавати й аналізувати новелістичний твір; визначає проблематику «Intermezzo»; пояснює глибокий психологізм новели, особливості її композиції; аналізує імпресіоністичну поетику (роль пейзажу, звукових образів, світлотіні); пояснює символічні</p>	<p>МОДЕРНА УКРАЇНСЬКА ПРОЗА Особистісні чинники у світогляді людини на рубежі віків. Посилення зв'язку з культурою Європи, активні націотворчі процеси. Основні риси українського прозового модернізму (О.Кобилянська, М.Коцюбинський, В.Стефаник, В.Винниченко). «Нова школа» у прозі.</p> <p>Михайло Коцюбинський «Intermezzo», «Тіні забутих предків» Життя і творчість, гуманізм світогляду. Жанр новели у творчості М. Коцюбинського. Еволюція художньої свідомості: від просвітницьких орієнтацій і реалізму до модернізму. Значення стильового новаторства М. Коцюбинського для української</p>

образи, ускладнені метафори; **розкриває** образотворчі засоби (внутрішній монолог, прийом контрасту); **знає** зміст повісті «Тіні забутих предків»; **уміє пояснювати** образи й символи твору; **аналізує** образи Марічки та Івана, **розкриває** пантеїзм світобачення героїв, виражений через побут, звичаї, обряди, почуття, мораль; **уміє показати** протиставлення реалій життя внутрішньому світові душевно багатих натур; **пояснює** роль образу природи у творі; **характеризує** мовний колорит повісті.

Ключові компетентності

Здобувач освіти:

уміє знаходити й **систематизувати** інформацію з різних джерел для виконання навчальних завдань; **ставиться** толерантно до інших культур; **береже** природу й **шанує** людей, відчуває відповідальність за майбутнє свого народу; **уміє пов'язувати** події художнього твору з реальним життям і робити висновки; **аналізує** культуру рідного краю в контексті культурних особливостей різних регіонів України; **порівнює** особливості імпресіонізму в художній літературі та образотворчому мистецтві.

НЛ-1, 2, 3

Емоційно-ціннісне ставлення

Усвідомлення гуманізму як основи світоглядних переконань розвиненої особистості, оптимізму і життєствердження як важливих духовних цінностей

літератури.

Психологічна новела **«Intermezzo»** з жанровими ознаками «поезії у прозі». Автобіографічна основа. Проблеми душевної рівноваги, повноцінного життя, специфіки творчого процесу. Психологічно переконливе розкриття внутрішнього стану людини. Символічні образи, ускладнена метафора. Поетика імпресіонізму.

МК: «Intermezzo» М.Скорика. Малярство художників-імпресіоністів П.Сезанна, К.Моне, К.Піссаро, О.Ренуара, М.Бурачека («Овини»). «Портрет Михайла Коцюбинського» М.Жука.

Повість «Тіні забутих предків».

Трагічна доля Івана й Марічки як наслідок суперечності між мрією та дійсністю. Світ людини у зв'язку зі світом природи. Фольклорне тло твору. образи й символи повісті. образи Івана та Марічки як втілення романтичної ідеї незнищенності кохання.

ТЛ: психологічна новела, «поезія в прозі», імпресіонізм.

МЗ: особливості мови персонажів (українська мова); навички ІТ (інформатика); Дж.Джойс і література «потому свідомості» (зарубіжна література).

МК: фільм «Тіні забутих предків» (1964; реж. С.Параджанов). «Трембітарі» І.Труша. Ілюстрації Г.Якутовича до твору. «Ромео і Джульєтта» В.Шекспіра.